

навчання без організації психолого-педагогічного супроводу, діти і підлітки з особливими освітніми потребами відчувають серйозний стрес, не мають достатніх навичок опанування емоційними переживаннями, відчувають труднощі в спілкуванні, схильні проявляти агресивну поведінку, здійснювати непередбачувані вчинки. Таким чином, за умов відсутності інклюзивно-організованого суспільства, створення інклюзивного освітнього середовища може мати і негативні наслідки.

Вище наведене створює думку, що розбудова нової структури освітнього простору в умовах інклюзії має опиратися не лише на процес реформування з законодавчою регламентацією, а й на уявлення безпосередніх членів суспільства, як його користувачів та створювачів освіти для дітей, які народилися в їхніх сім'ях. У цьому контексті історії дітей та сімей можуть надати краще зрозуміти екологію процесу розбудови інклюзивного середовища і інклюзивного навчання в умовах закладу загальної середньої освіти у процесі реформування освіти України.

Список літератури

1. Буковська О., Зеленська Т. Психологічні особливості освітнього середовища дитини з особливими освітніми потребами // Актуальні проблеми психології. Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. Том 7. Екологічна психологія. Випуск 36. — 2014
2. Обеспечение психологической безопасности в образовательном учреждении / Под ред. И.А. Баевой. СПб., 2006
3. Порошенко М.А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник - Київ:ТОВ "Агенство Україна". 2019 -300с
4. Психологічний супровід інклюзивної освіти : [метод. рек] / автор. кол. за заг. ред. А. Г. Обухівська. – Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2017. – 92 с.
5. Юрченко Л.Г., Ковалева Н.И., Обеспечение психологической безопасности участников инклюзивного образовательного процесса. Историческая и социально-образовательная мысль. Том 8 №5/3, 2016
6. Ярая Т. А. Особистісна готовність майбутніх психологів до професійної діяльності в умовах інклюзивної освіти. автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук за спеціальністю 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія Київ – 2014. - 19 с.

Наталія Гусєва,
аспірантка Інституту соціальної та політичної психології
Національної Академії Педагогічних Наук України, Київ, Україна
natalyhusieva.psy@gmail.com

Парламентські вибори в Україні 21 липня 2019 року: психологічний експрес-аналіз

Ключові слова: електоральний вибір, ірраціональність, мотивація, молодь.

На основі даних опитування виборців, щодо вибору на голосуванні представників певної партії ми мали на меті прояснити наскільки здійснений вибір був продуманим, обґрунтованим, усвідомленим і предметно зорієнтованим, тобто «переважно раціональним» чи «переважно ірраціональним». Вибірка дослідження була ситуативно сформована безпосередньо в день голосування 21.07.2019р. біля виборчих дільниць. Анкетувати проводилося у місті Миколаїв після процедури голосування на основі вільної згоди. Участь у дослідженні пропонувалася молодим людям віком від 18 до 35 років. Загальна кількість респондентів, які взяли участь у дослідженні становила 78 осіб (39 чоловіків та 39 жінок). Гендерний баланс вибірки був однією із умов проведення дослідження. Тож анкетування проводилося до межі, коли цей баланс був досягнутий. Слід наголосити, що і чоловіки і жінки в однаковій мірі виказували бажання участі у дослідженні: тож виконати поставлену умову було не важко.

Отримані у процесі анкетування відповіді умовно можна поділити на чотири групи: голосування «за певну партію», голосування «проти інших партій», голосування «за особистими мотивами», «важко відповісти». Так, мотивацію «за певну партію» висловили 47 осіб (60,26% від загальної кількості респондентів), «проти інших партій» – 19 осіб (24,36%), «за особистими мотивами» – 6 осіб (7,69%) і «важко відповісти» – 6 осіб (7,69%). Згідно висловлених опитаними оцінок щодо обґрунтованості своїх виборів, можна віднести до раціональних (61 особа), умовно-раціональних (4 особи) та ірраціональних (13 осіб). Далі ми здійснили аналіз на предмет часових затрат щодо прийняття остаточного рішення голосування (табл.1).

Таблиця 1. Термін прийняття остаточного рішення

Остаточне рішення було прийняте:	Кількість осіб
у кабінці для голосування	7
впродовж останнього тижня	6
від 1 тижня до 1 місяця тому	15
2-3 місяці тому	47
6 і більше місяців тому	3

Аналіз висловлювань респондентів щодо прийнятого рішення надав можливість виділити такі найпоширеніші тенденції у цьому процесі, а саме: невдоволення ситуацією в країні та попередньою владою (19 осіб) а також бажання підтримати обраного президента - представника певної партії (15

осіб). Вибір через «невдоволення ситуацією в країні, невдоволення попередньою владою» ми трактували як протестне волевиявлення. Воно може вважатись раціональним при наявності двопартійної системи, де невдоволеність діями правлячої партії мотивує виборців до голосування за опозицію. Але при наявності в Україні багатопартійної системи і з огляду на відсутність аналізу існуючих партій, рішення цих респондентів видається ірраціональним. Вибір на кшталт «бажання підтримати обраного президента» може вважатись раціональним, як таке, що орієнтовано на досягнення цілі і є практично обґрунтованим. Дійсно, кількісна перевага в парламенті членів пропрезидентської партії надає президенту можливість впливати на діяльність Верховної Ради.

Проведене пілотажне дослідження вказує на невідповідність оцінки свого рішення як раціонального із об'єктивними показниками його прийняття (мотивованість вибору, часові затрати на його прийняття, когнітивне пояснення суб'єктивної оцінки власного вибору) як ірраціонального. Таким чином, принаймі, 43 із 78 рішень (55,13%) виявилися ірраціональними. Втім, 27 респондентів, а це 62,79% від кількості ірраціональних рішень (43 осіб), оцінюють його як обдумане і зважене. Можемо припустити, що акт здійснення власного вибору на рівні президентських виборів, априорі, не може бути ситуативним і непродуманим і саме тому трактується респондентами як такий, що має бути свідомим і продуманим.

Зроблений у процесі пілотажного дослідження висновок підтверджує значущість у житті респондентів соціально-схвалених настановлень, які у політично-значущих ситуаціях займають домінуючі позиції і створюють перевагу у перебігу рефлексивних процесів самоусвідомлення власної поведінки. Виявлені настановлення, що «важливий вибір має бути усвідомленим та обдуманим» виявилися такими, що ствердили вибір респондента під час голосування як раціональний. На нашу думку, подальші дослідження у цій сфері можна розглядати перспективними.

Література.

1. Гусева Н.Т. Поняття ірраціональності у наукових розвідках. Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імні Г.С. Костюка НАПН України. Том VI: Психологія обдарованості. Випуск 16. Київ-Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка. 2019. с. 294-303.
2. Поліщук І.О. Електоральний процес: поняття та складові фактори. Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. Х. : Видавництво ХНУ ім. В.Н. Каразіна. 2010. № 885: сер. «Питання політології», вип. 16. с. 132-137.
<http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/2392> (дата звернення 29.01.2020)

Hanna Hromova

Visiting Professor of Middle-Eastern Europe

Research and training project entitled

VI International research & training conference

Public health – social, educational and psychological dimensions

13 – 15 FEBRUARY 2020

Lublin, Poland

*The John Paul II Catholic University of Lublin
Department of Emotion and Motivation Psychology
Department of general psychology
In cooperation with
European institute of public health*

FUNDACJA
ROZWOJU
KUL

THE JOHN PAUL II
CATHOLIC
UNIVERSITY
OF LUBLIN

KUL 1918

CONFERENCE PROCEEDINGS

VI International research & training conference
'Public health – social, educational and psychological dimensions'
13-15 February 2020. Lublin, Poland

Advisor of conference - dr hab. Julia Gorbaniuk, prof. KUL.

Scientific & Programme Committee:

dr hab. Agata Błachnio, prof KUL

dr hab. Maria Chuchra, prof. KUL

prof. Halyna Bevz, NANP

dr hab. Tetyana Yablonska, prof. NUSz

dr hab. Ilona Roshkovska, prof. NUP

dr Vitalii Lunov, prof. RANH, Dr.H.C.